

Sygn. akt *XVII AmE 257/19*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 października 2020 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodnicząca – **Sędzia Sądu Okręgowego Ewa Malinowska**

Protokolant – sekretarz sądowy Joanna Nande

po rozpoznaniu 20 października 2020 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w G.

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 30 maja 2019 r. znak: (...)

1) oddala odwołanie;

2) zasądza od powoda (...) S.A. z siedzibą w G. na rzecz pozwanego Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720 (siedemset dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Ewa Malinowska

Sygn. akt *XVII AmE 257/19*

UZASADNIENIE

Decyzją z 30 maja 2019 r. (znak: (...)), wydaną na podstawie art. 56 ust. 2 i art. 56 ust. 1 pkt 14 w związku z art. 6, 6a i 30 ustawy z 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (dalej: PE) oraz art. 104 k.p.a., po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki orzekł, że (...) S.A. z siedzibą w G. naruszyła przepis art. 56 ust. 1 pkt 14 ustawy - Prawo energetyczne, z uwagi na wstrzymywanie dostarczania energii elektrycznej do odbiorcy z nieuzasadnionych powodów, co zostało potwierdzone ostateczną decyzją administracyjną w sprawie spornej, wszczętej na wniosek odbiorcy i za działanie to wymierzył karę pieniężną w wysokości 10.000 zł. (decyzja, k. 5-9).

Odwołanie od tej decyzji wywiodła (...) S.A. z siedzibą w G., zaskarżając decyzję w części, tj. co do punktu 2 oraz wnosząc o zmianę decyzji w części wymierzającej karę pieniężną w wysokości 10.000 zł i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez odstąpienie od jej wymierzenia, jak też o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. Zaskarżonej decyzji zarzucono naruszenie art. 56 ust. 6a PE, poprzez jego niezastosowanie, mimo, że w zaistniałym stanie faktycznym występują przesłanki do odstąpienia od wymierzenia kary na podstawie art. 56 ust. 6a PE, tj. znikomy stopień szkodliwości czynu oraz zaprzestanie przez podmiot naruszania prawa, {odwołanie, k. 10-13}.

Prezes URE, po dokonaniu ponownej analizy akt sprawy oraz zarzutów odwołania stwierdził brak podstaw do uchylenia zaskarżonej decyzji, wobec czego podtrzymał stanowisko w niej zawarte, wnosząc o oddalenie odwołania oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych, {odpowiedź na odwołanie, k. 28-31}.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) S.A. z siedzibą w G. (dalej: Spółka (...)) dysponuje koncesją na obrót energią elektryczną, uzyskaną na mocy decyzji Prezesa URE z 22 czerwca 2007 r. na okres do 31 grudnia 2030 r. (dowód: decyzja znak: (...), k. 16-19 akt admin.).

Ostateczną decyzją z 19 grudnia 2018 r. - wydaną w sprawie spornej, wszczętej na podstawie art. 8 ust.1 PE, na wniosek odbiorcy energii elektrycznej M. Z. - Prezes URE stwierdził, że Spółka (...) w sposób nieuzasadniony wstrzymywała dostarczanie energii elektrycznej do lokalu mieszkalnego odbiorcy w T., przy ul. (...). Naruszenie to związane było z niezachowaniem przez Spółkę właściwych procedur i przejawiało się w tym, że na zlecenie Spółki, dystrybutor energii elektrycznej wstrzymał dostawę energii elektrycznej do lokalu odbiorcy, który zalegał z zapłatą za świadczone usługi co najmniej 30 dni od upływu terminu płatności. Spółka (...) doręczyła odbiorcy wezwanie do zapłaty 29 maja 2018 r., a 15 czerwca 2018 r. wpłynęła do Spółki reklamacja odbiorcy w tym zakresie. Spółka udzieliła odpowiedzi na tę reklamację wysyłając ją jako list zwykły, zaś odbiorca energii twierdził, że nie otrzymał tej korespondencji. Mimo to, 25 czerwca 2018 r. nastąpiło wstrzymanie dostaw energii elektrycznej do lokalu odbiorcy na zlecenie (...). Na zlecenie Spółki 5 lipca 2018 r. (...) S.A. wznowiła dostawy energii do tego lokalu. W celu zapobieżenia podobnym sytuacjom, od listopada 2018 r. Spółka (...) zmieniła procedury i odpowiedzi na reklamacje wezwań do zapłaty wysyła listem poleconym, (dowód: fakty niesporne; decyzja znak: (...), k. 3-7 akt admin.; pismo Spółki (...) z 10.04.2019 r., k. 25-26 akt admin.).

W związku z zapadnięciem ww. decyzji z 19 grudnia 2018 r., Prezes URE wszczął z urzędu postępowanie administracyjne w sprawie wymierzenia Spółce (...) kary pieniężnej za nieuzasadnione wstrzymanie dostarczania energii elektrycznej do lokalu odbiorcy, (dowód: zawiadomienie o wszczęciu postępowania, k. 1 akt admin.).

Następnie, w decyzji z 30 maja 2019 r. Prezes URE orzekł, że Spółka (...) naruszyła przepis art. 56 ust. 1 pkt 14 PE, z uwagi na wstrzymywanie dostarczania energii elektrycznej do odbiorcy z nieuzasadnionych powodów, co zostało potwierdzone ostateczną decyzją administracyjną w sprawie spornej, wszczętej na wniosek odbiorcy i za działanie to wymierzył karę pieniężną w wysokości 10.000 zł. Decyzja ta została zaskarżona w ramach niniejszego postępowania sądowego.

W roku 2018 Spółka (...) uzyskała przychód z obrotu energią elektryczną w wysokości (...) zł. (dowód: fakty bezsporne; sprawozdanie z zysków lub strat, k. 27 akt admin.).

Prawomocną decyzją Prezesa URE z 30 października 2015 r. Spółka (...) została ukarana, na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 14 PE, za wstrzymanie dostaw energii z nieuzasadnionych powodów do sześciu innych odbiorców energii, (dowód: fakty bezsporne; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 10.04.2019 r., sygn. akt VII AGa 1986/18, k. 11-15 akt admin.).

Powyżej opisany stan faktyczny nie był sporny między stronami, a Sąd ustalił go w oparciu o wyżej wskazane dowody, zgromadzone w toku postępowania administracyjnego, jak i w oparciu o twierdzenia stron. Sąd przyznał moc dowodową wszystkim zebranych w sprawie dokumentom, które nie były kwestionowane przez strony, a i Sąd nie znalazł podstaw, aby odmówić im mocy dowodowej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie podlegało oddaleniu.

W niniejszej sprawie niespornym było dopuszczenie się przez powoda deliktu administracyjnego, polegającego na wstrzymaniu z nieuzasadnionych powodów dostarczania energii elektrycznej do lokalu mieszkalnego odbiorcy energii, zlokalizowanego w T. przy ul. (...), który to delikt został stwierdzony ostateczną decyzją administracyjną. Zgodnie zaś z art. 56 ust. 1 pkt 14 PE, podmiot, który dopuszcza się tego rodzaju naruszenia, podlega karze pieniężnej.

Nie kwestionując faktu dopuszczenia się wskazanego deliktu, powód stał na stanowisku, że w sprawie istniały podstawy do odstąpienia przez Prezesa URE od wymierzenia kary za ten czyn. Zdaniem strony, przypadek odbiorcy, którego dotyczyło postępowanie, miał charakter odosobniony wobec wszystkich przeprowadzonych przez (...) S.A. procedur wstrzymania odbiorcom dostaw energii elektrycznej do gospodarstw domowych. To zaś - według powoda - pozwala na przyjęcie, że jego działalność charakteryzowało się znikomym stopniem społecznej szkodliwości. Nadto, Spółka (...) podniosła, że nieprawidłowości w procedurze wstrzymania dostaw energii elektrycznej zostały skorygowane przed lub w trakcie wszczęcia przez Prezesa URE postępowania wyjaśniającego zainicjowanego wnioskiem odbiorcy, zaś inicjatywa modyfikacji procedury w zakresie czynności skutkujących wstrzymaniem dostarczania energii elektrycznej w odniesieniu do odbiorcy nastąpiła z inicjatywy samej Spółki.

W ocenie Sądu - wbrew stanowisku prezentowanemu w odwołaniu - brak było w danym przypadku podstaw do zastosowania instytucji odstąpienia od wymierzenia kary, o której mowa w art. 56 ust. 6a PE. Według tego przepisu, Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek. Istotne jest przy tym, że obie ww. przesłanki muszą zostać spełnione łącznie. Podkreślenia wymaga także to, że ustawodawca pozostawił skorzystanie z danej instytucji w gestii uznania Prezesa URE, a więc nie nakładając na organ obowiązku w tym zakresie.

Zdaniem Sądu, pozwany trafnie przyjął, że w rozpatrywanej sprawie nie została spełniona przesłanka znikomego stopnia szkodliwości czynu. Nie można się zgodzić z zapatrywaniem powoda, że skoro naruszenie dotyczyło tylko jednego odbiorcy w stosunku do szerokiego zasięgu działalności powoda i liczby odbiorców korzystających z jego usług oraz liczby składanych reklamacji, to stopień szkodliwości czynu miał znikomy charakter. Przesłankę tę należy bowiem oceniać w kontekście konkretnego przypadku, w każdej poszczególniej sprawie, w której doszło do uchybienia, na skutek którego konkretny odbiorca energii elektrycznej został niezasadnie pozbawiony dostępu do energii. Dobrem chronionym prawem jest w tym przypadku indywidualny dostęp do energii elektrycznej każdego z jej odbiorców, nie zaś zbiorowy dostęp do niej. Tym samym, skala działalności powoda i ogólna liczba składanych reklamacji nie ma w tym przypadku żadnego znaczenia. Pozbawienie dostaw energii elektrycznej stanowi pozbawienie odbiorcy możliwości korzystania z jednego z podstawowych dóbr, które służy zaspokajaniu podstawowych potrzeb bytowych. Z tego względu, wstrzymanie dostaw energii do gospodarstw domowych obwarowane ściśle określoną procedurą i ma charakter ostateczny, należy więc korzystać z tego środka w ostateczności, po skrupulatnym przeprowadzeniu postępowania reklamacyjnego, kiedy nie występują żadne wątpliwości, co do stanu faktycznego. W rozpatrywanym przypadku, pozbawienie odbiorcy dostaw energii trwało od 25 czerwca aż do 5 lipca 2018 r., a więc przez 11 dni, co niewątpliwie należy uznać bardzo dotkliwie. Jednocześnie nastąpiło ono wskutek niedochowania przez powoda ściśle określonej procedury dotyczącej wstrzymywania dostaw energii elektrycznej do odbiorców. Powód nie zadbał o zweryfikowanie tego, czy odbiorca energii otrzymał skierowaną do niego odpowiedź na reklamację (nadaną w formie listu zwykłego) i mimo to zlecił Spółce (...) S.A. wstrzymanie dostaw energii do lokalu odbiorcy. Biorąc pod uwagę istotną dla odbiorcy uciążliwość decyzji powoda, podjętej z naruszeniem zasad szczególnej staranności, wymaganej od przedsiębiorcy działającego na rynku regulowanym, nie można przyjąć, że stopień szkodliwości czynu zarzucanego powodowi był znikomy.

W opinii Sądu, powód nie przedstawił okoliczności, które skutecznie podważyłyby wymiar nałożonej na niego kary za ww. czyn, przy czym strona nie przedstawiła w tym zakresie żadnych zarzutów. Sąd przyjął natomiast, że kara w wysokości 10.000 zł mieści się w granicach wyznaczonych przepisami prawa.

Zgodnie z art. 56 ust. 3 PE, wysokość kary pieniężnej, o której mowa między innymi w ust. 1 pkt 14, nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym, a jeżeli kara pieniężna związana jest z działalnością prowadzoną na podstawie koncesji, wysokość kary nie może przekroczyć 15%

przychodu ukaranego przedsiębiorcy, wynikającego z działalności koncesjonowanej, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym. Natomiast w myśl art. 56 ust. 6 PE, ustalając wysokość kary pieniężnej, Prezes URE uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe. W opinii Sądu Okręgowego, wszystkie wymienione kryteria zostały ocenione przez pozwanego prawidłowo. Zarówno stopień szkodliwości czynu, jak i stopień zawinienia należało ocenić w danym przypadku jako znaczne. Organ trafnie ocenił też możliwości finansowe przedsiębiorcy, przy czym należy mieć na uwadze, że wymiar kary pieniężnej nie może być symboliczny, gdyż kara nie spełni wówczas przypisywanych jej funkcji (represyjnej, prewencyjnej i wychowawczej). Biorąc pod uwagę wysokość przychodu, osiągniętego przez powoda w roku 2018 z działalności gospodarczej objętej koncesją na obrót energią elektryczną (tj. (...) zł) oraz maksymalną wysokość kary, jaka mogła być wymierzona w danym przypadku, kara stanowiąca zaledwie (...) % tego przychodu, nie jest nadmiernie dolegliwa i nie wpłynie negatywnie na kondycję finansową powodowej Spółki. Nadto, w ramach przesłanki dotychczasowego zachowania strony, zasadnie uwzględniono, że czyn, którego dotyczy niniejsza sprawa, został popełniony w warunkach „recydywy”, ponieważ powód został już uprzednio ukarany za podobne naruszenie prawomocną decyzją Prezesa URE z 30 października 2015 r. Spółka (...) została ukarana tą decyzją, na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 14 PE, za wstrzymanie dostaw energii z nieuzasadnionych powodów do sześciu innych odbiorców energii.

Z tych wszystkich względów, wobec braku podstaw do uwzględnienia odwołania, na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c., Sąd orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto, zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c., zasadą odpowiedzialności za wynik procesu przyjmując, że powód - jako przegrywający sprawę - zobowiązany jest do zwrotu pozwanemu kosztów procesu, na które złożyło wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w wysokości 720 zł, ustalonej na podstawie § 14

ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

SSO Ewa Malinowska